Komitet Nauk Ekonomicznych PAN Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Instytut Nauk Ekonomicznych PAN

ZAŁOŻENIA KONFERENCJI

EWOLUCJA NAUK EKONOMICZNYCH III: Nauki ekonomiczne w czasach przesilenia cywilizacyjnego – aspekty pozytywne, normatywne i prognostyczne

1. Status konferencji

Wydarzenie organizowane jest przez szeroką reprezentację instytucji prowadzących działalność naukową w obszarze nauk ekonomicznych. Konferencja stanowi kontynuację debaty zapoczątkowanej w 2018 roku (ENE I) oraz rozwijanej w 2022 roku (ENE II).

2. Termin konferencji

18 listopada 2026 r.

3. Geneza

Po pierwsze, konferencja stanowi kontynuację wydarzenia naukowego pt. **„Ewolucja Nauk Ekonomicznych. Jedność a różnorodność, relacje do innych nauk, problemy klasyfikacyjne" (ENE I)**, które odbyło się 14 marca 2018 roku w Warszawie, w Pałacu Staszica. Główną przesłanką organizacji tej konferencji była obserwacja, że refleksja nad ewolucją kierunków badań w poszczególnych komponentach nauki stanowi istotny element budowania tożsamości zarówno tych komponentów, jak i nauki jako całości. Refleksja ta ma charakter permanentny i ciągły, co uzasadnia cykliczny charakter debat naukowych poświęconych ewolucji nauk ekonomicznych. Konferencja wpisywała się również w nurt szerszej dyskusji toczącej się w nauce światowej i polskiej na temat zjawisk kryzysowych, zarówno we współczesnej gospodarce, jak i w naukach ekonomicznych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że do udziału w konferencji ENE I zaproszono przedstawicieli sześciu komitetów Polskiej Akademii Nauk, reprezentujących szeroko rozumiane nauki ekonomiczne:

- Komitet Nauk Ekonomicznych,
- Komitet Nauk o Finansach,
- Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania,
- Komitet Statystyki i Ekonometrii,
- Komitet Nauk Demograficznych,
- Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej.

Rezultatem konferencji była monografia zbiorowa pod redakcją M. Goryni pt. *Ewolucja nauk ekonomicznych. Jedność a różnorodność, relacje do innych nauk, problemy klasyfikacyjne*,

opublikowana przez Polską Akademię Nauk w 2019 roku (https://publikacje.pan.pl/book/131636/ewolucja-nauk-ekonomicznych-jednosc-a-roznorodnosc-relacje-do-innych-nauk-problemy-klasyfikacyjne).

Po drugie, planowane wydarzenie koresponduje z konferencją pt. **„Ewolucja nauk ekonomicznych (ENE II). Ekonomia a pandemia COVID-19. Potrzeba bieżących dostosowań czy zmiany paradygmatu”**, która odbyła się 22 listopada 2022 roku w Warszawie. Wspomniane ogólne tło uzasadniające prowadzenie permanentnej debaty nad ewolucją nauk ekonomicznych zostało bowiem istotnie wzmocnione w 2020 roku przez wybuch i rozwój pandemii COVID-19. W literaturze ekonomicznej zainicjowano szeroką dyskusję dotyczącą potencjalnego wpływu pandemii na modyfikację, a nawet rewizję paradygmatów oraz sposobów uprawiania nauk ekonomicznych. Bezpośrednimi przesłankami przemawiającymi za potrzebą przeprowadzenia poszerzonej debaty naukowej w formule konferencji były m.in. opinie i stanowiska formułowane podczas posiedzeń oraz seminariów organizowanych przez Instytut Nauk Ekonomicznych PAN (INE PAN), Komitet Nauk Ekonomicznych PAN (KNE PAN) oraz Polskie Towarzystwo Ekonomiczne (PTE), zarówno we wspólnych, jak i samodzielnych inicjatywach. Opracowania przygotowane na konferencję ENE II zostały opublikowane w monografii zbiorowej: Fiedor B., Gorynia M., Szablewski A. (red.), *Ewolucja nauk ekonomicznych (ENE II). Ekonomia a pandemia COVID-19. Potrzeba bieżących dostosowań czy zmiany paradygmatu*, Warszawa: Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, 2023 (https://pte.pl/uploads/ENE_2_www_6570643079.pdf).

4. Organizatorzy konferencji

- Polskie Towarzystwo Ekonomiczne (PTE),
- Instytut Nauk Ekonomicznych PAN oraz
- Komitet Nauk Ekonomicznych PAN

5. Współorganizatorzy konferencji

- Komitet Nauk o Finansach PAN
- Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania PAN
- Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN
- Komitet Nauk Demograficznych PAN
- Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN oraz
- Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN

6. Program konferencji, referenci, tematy wystąpień

Proponujemy, aby wkład merytoryczny do konferencji został przygotowany przez przedstawicieli:

- Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN (INE PAN), Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN (KNE PAN) oraz Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (RN PTE) – po **dwa referaty**,
- każdego z następujących Komitetów PAN: Komitetu Nauk o Finansach, Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania, Komitetu Statystyki i Ekonometrii, Komitetu Nauk Demograficznych, Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej oraz Komitetu Prognoz „Polska 2000 Plus” – po **jednym referacie**.

Podczas konferencji zaplanowano następujące ogólne, kierunkowe ścieżki konferencyjne:

1. ***Identyfikacja kierunków ewolucji przedmiotu (zakresu) badań oraz metod badawczych w obrębie dyscyplin i subdyscyplin nauk ekonomicznych, w szczególności:***
   - ekonomia i finanse,
   - nauki o zarządzaniu i jakości,
   - geografia społeczno-gospodarcza i gospodarka przestrzenna,
   - inne subdyscypliny, zgodnie z preferencjami odpowiednich komitetów PAN,
2. ***Problematyka interdyscyplinarności badań w obrębie subdziedziny nauk ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem:***
   - integracji metod i podejść badawczych między różnymi dyscyplinami nauk ekonomicznych,
   - współpracy z innymi naukami społecznymi, a także humanistycznymi i przyrodniczymi,
   - roli interdyscyplinarności w formułowaniu nowych teorii i podejść badawczych,
3. ***Wpływ zjawisk i procesów współtworzących współczesne przesilenie cywilizacyjne na:***
   - przedmiot badań oraz ewolucję paradygmatu antropologiczno-behawioralnego (aspekty ontologiczne rozwoju nauk ekonomicznych),
   - metodologię badawczą poszczególnych dyscyplin ekonomicznych (aspekty teorio-poznawcze rozwoju nauk ekonomicznych, relacja między nurtem pozytywnym a normatywnym).

Zaproponowane ścieżki konferencyjne mają na celu pogłębienie refleksji naukowej oraz dyskusji nad kluczowymi wyzwaniami i trendami rozwojowymi w naukach ekonomicznych, zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i aplikacyjnym. Poniżej przedstawiono przykładowe ścieżki tematyczne odnoszące się do problematyki współczesnego przesilenia cywilizacyjnego:

- *rosnący wpływ fundamentalnych niepewności* (technologicznych, systemowo-politycznych oraz innych) oraz tzw. „czarnych łabędzi" na przebieg procesów gospodarczych i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym częstotliwość, głębokość i charakter (multiplikatywność) kryzysów gospodarczych,
- *wzrost nierówności społeczno-ekonomicznych i cywilizacyjnych* (dywergencja vs. konwergencja w perspektywie krajowej – w tym Polski – regionalnej i globalnej) oraz ich konsekwencje, w tym demograficzne i migracyjne,
- *cyfryzacja i usieciowienie gospodarki* – III i IV rewolucja przemysłowa, ze szczególnym uwzględnieniem szans i zagrożeń dla rozwoju społeczno-gospodarczego wynikających z rozwoju sztucznej inteligencji,
- *zmiany klimatyczne i globalne zagrożenia ekologiczne*, zrównoważony rozwój, transformacja energetyczna i Zielony Ład, przejście od dotychczasowego modelu wzrostu do gospodarki umiaru, rezyliencja vs. kruchość systemów społeczno-ekonomicznych,
- *czynniki kulturowo-ideologiczne*, w tym postmodernizm, populizm, woluntaryzm ekonomiczny i polityczny, zderzenie kultur i cywilizacji oraz ich wpływ na procesy gospodarcze i społeczne,
- *globalizacja vs. regionalizacja współpracy gospodarczej*, potrzeba globalnego zarządzania (*global governance*) wobec tendencji hegemonicznych i imperialnych (USA, Chiny), ryzyko neokolonializmu oraz konflikty i wojny handlowe.

6. Miejsce konferencji

Pałac Staszica w Warszawie

8. Książka pokonferencyjna

Planowane jest wydanie monografii podsumowującej konferencję, pod redakcją naukową: prof. Bogusława Fiedora, prof. Mariana Goryni, prof. Andrzeja Szablewskiego oraz prof. Marzenny Weresy.

9. Rada Programowa i Komitet Organizacyjny konferencji

Rada Programowa:

- Przewodniczący: prof. Marian Gorynia - prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego
- Wiceprzewodniczący:
  - prof. Bogusław Fiedor - członek Rady Naukowej PTE
  - prof. Andrzej Szablewski - zastępca dyrektora Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN
  - prof. Marzenna Weresa - przewodnicząca Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN
- Członkowie:
  - prof. Elżbieta Mączyńska – prezes honorowa PTE
  - prof. Łukasz Hardt – wiceprezes PTE
  - prof. Bogumił Kamiński – przewodniczący Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN
  - prof. Agnieszka Zakrzewska-Bielawska – przewodnicząca Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN
  - prof. Krzysztof Jajuga – przewodniczący Komitetu Nauk o Finansach PAN
  - prof. Elżbieta Gołata – przewodnicząca Komitetu Nauk Demograficznych PAN
  - prof. Gertruda Uścińska – przewodnicząca Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN
  - dr Konrad Prandecki – przewodniczący Komitetu Prognoz „Polska 2000 Plus" PAN

Komitet Organizacyjny:

- Przewodniczący: prof. Marek Kośny – przewodniczący Rady Naukowej PTE
- Wiceprzewodnicząca**:** prof. Marzanna Poniatowicz – wiceprzewodnicząca Rady Naukowej PTE
- Sekretarz: prof. Beata Majecka – sekretarz generalny PTE
- Członkowie:
  - prof. Krzysztof Bartosik – Instytut Nauk Ekonomicznych PAN
  - Ewa Trybuchowicz – Dyrektor Biura Zarządu Krajowego PTE
  - Elżbieta Włodyka – Sekretariat Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN
  - Joanna Pęczkowska – Instytut Nauk Ekonomicznych PAN

Kontakt:

Ewa Trybuchowicz
Dyrektor Biura Zarządu Krajowego PTE
ul. Nowy Świat 49
00-042 Warszawa
e-mail: zk@pte.pl.
tel.: 22 55 15 401